

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.18. SS. Sacramentum mysterium Dei est eminentiſſimum, atque vt tale
solis ſeruator fidelibus, qui diuina collustrati fide eius cognoscunt
dignitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

scilicet potest confirmari ex verbo hoc sibi propo-
nentis eoque se firmum ac se certum in eius veri-
tate statuere, oculos conijciat in huius eiusdem
verbi potentiam, in eo declaratam quod de illo
fateretur in creatione caelorum, sciatque firmiter,
quod si verbum Dei seipso potens fuerit ad cae-
los in creatione solidandos, non minus efficax
esse debet quos nostrum confirmet intellectum
in cognitione uox creationis spiritualis, in hoc
SS. Sacramento, uelut Transsubstantiationis panis
in Substantiam corporis ac sanguinis Do-
mini.

Dauid de creatione caelorum sic ait: *Verbo Do-
mini caeli firmati sunt.* A. Incognitus: Intendu hic
Propheta Rex manifestare omnipotentiam Dei
in terum omnium creatione, quodque in superio-
ribus, nimirum caelis illam ut uerbi sui decla-
tauerit: *Tanta enim potestatis est Deus, quod uerbo
suo produxit caelum.* Et ipsum firmavit sic, ut in-
corruptibile maneat in aeternum. Si igitur in caelis
quos uideamus tanta sit uirtus eius uerbum, ut
illo caelos creauerit, ipsoque perpetua durat one
firmauerit ab omni cessatione liberis, in creatio-
ne spirituali transsubstantiationis in SS. Sacra-
mento per uirtutem uerbi sui, nostrum potest fir-
mare intellectum, ut solidus consistat in fide uer-
bi Saluatoris, illi hoc proponitis: qui namque
potestate ualuit ita consistenter solidare caelos istos,
cedere possumus quod potestate ualeat qua hoc
confirmet quod nobis assenerat in transsubstan-
tiatione substantiae & panis & uini in substan-
tiam corporis ac sanguinis sui: hoc etenim eius
nobis uerba declarant: *Caro mea uere est eibus &
sanguis meus uere est potus.* Quocirca quantumuis
ratio naturalis hoc non comprehendat suis con-
silia uiribus, tamen quiescat, & a sua cesset ve-
locitate ob uerbum Christi hoc illi confirman-
tia.

*§. 18. SS. Sacramentum mysterium Dei est
eminentissimum. atque ut tale solis ser-
uatur fidelibus, qui diuina collustrati
fide eius cognoscunt dignitatem.*

Saeptus iam expendimus diuinum hoc Sacra-
mentum proportionem habere non paruum
cum caelesti gloria, quae cum terra sit uocat
illud D. Tho. *Finitia gloria pignus.* Unde conside-
randae sunt in illis quibus hoc coeditur eadem
condiciones eorum quos Deus ad gloriam suam
prelegit: & quamuis uerum sit, illis difficile posse
cognosci, tamen nobis ad consolationem quaedam

eius signa Christus in S. eloquio constituit, ut no-
tat D. Bern. quae sunt uelut imagines ad coniectu-
randu, confidendu & certo quodam modo pra-
noscendu, quis sit praedestinatus ad gloria. Inter
alias, inquit D. Bern. una est qua Christus emme-
rat agens de praedestinatis sub symbolo omniu-
nam (interprete D. Theodoro) selet homines
delineare sub figura animalium: crudelibus sym-
bolo leonum, astutos & dolosos sub figura vul-
pium: bonos autem pacificos & simplices sub ty-
po ouium: *Oues mea uocem meam audiunt.* In hoc
signo communi, multa includuntur particularia,
secundum uariam in SS. Litteris explicatorem
uerbi: *Audire uerbum Dei:* sed littera ea confor-
mior est quam suggerit D. Basil expendens uim
uerbi: *Audire: uocem meam audiunt non disputant
neque discutunt.* Oues, simplices sunt, & audita
uocis pastoris, circa illam non disputant, utrum
debeat manere uel progredi, sed simpliciter
illa audiunt, ut obediant, & se subijciant ei quod
per illam ipsis indicatur. q. d. Oues meae simpli-
cem uocis meae seruant obedientiam, nec de illa
disputant, aut examini subijcunt: statim integra
ei fidem adhibent, eisque sola uocis fides suffi-
cit. Hoc unum est signum electorum ad gloriam.
Hanc igitur habere debes communicaturus,
promptam obedientiam & simplicem ad Christi
uerbum promptitudinem, asserentis hic ad se
corpus suum ac sanguinem, & perfectam subie-
ctionem fidei ueritatis, quae nobis in V. Sacra-
mento credenda proponitur, aiecta omni con-
tentione & disputatione.

Hoc mihi ut uerum uidetur, quod in opposi-
tionem eius quod accidit in paradiso circa arbo-
rem illam, quam Deus primaeuis nostris interdixit
parentibus statuerit in Ecclesia sua SS. Sacra-
mentum. In priori inde nobis omne manuit da-
mnum, quod parentes nostri audientes Dei uocem
in paradiso praecipientis ne de arbore illa com-
ederent, sub poena mortis: illam ad tribunal traxe-
runt disputationis & examinis cum diabolo ab
illis querente: *Cur praecipit uobis Deus, ne com-
ederetis de fructu arboris illius?* Respondent illi:
absit hoc a nobis: *Ne forte moriamur.* Apage tale
commentum: uide moriemini? Cur haec praecae-
teris uos occidet: nulla huius offerunt ratio, nec in
hac arbore quaequam praeter reliquis est quod mor-
tem redoleat. Itaque ex non audita uoce Dei, uel si-
mplex saltem inquisita huius ratione nostra prouenit obedi-
entia peruenies: accedat igitur fides ex opposi-
tione nos docens omne nostrum bonum oriturum facta in
in Ecclesia ex auditu uocis Christi, & simplici o-
bedientia in SS. Sacramento, & nulla quaesita ra-
tione,

*Ser. 1. de
Septuag.
& Ser. 1.
in Osa.
Paf.
Ser. 1. de
Pruid.*

104. 10. 27

I.
Signum praedesti-
nationis est audi-
re uerbu
Dei.

II.
Inde om-
ne malu.

Gen. 3. 3:

III.
Simplex
obedi-
entia

E

tionem, cur credere debeat hic esse Deum: & ut, si-
cut olim ob non additam vocem Dei hac subie-
ctione & simplicitate parentes nostri paradiso
extortes facti sunt; ita hic ob additam vocem, o-
bedientia eius fidei, absque vlla disputatione &
altera ratione, admittamur ut fidelissimi Christi fi-
lij, quibus solis panis hic celestis asseruatur. Glo-
ria electis tantummodo propria est, qui audien-
tes vocem Dei simpliciter & sine contradictione
illa sequuntur: itaque V. Eucharistia solis serua-
bitur fidelibus: qui in Ecclesia simpliciter & nul-
la facta desuper inquisitione rationis quam eius
quod Christus hoc nobis assermet perfectam ad-
hibent fidem presentis eius veræ ac diuinæ sub
his speciebus absconditæ.

IV.
Deo
quarun-
tur circa
hoc my-
sterium.

Duo, ait D. Aug. petere potest Christianus de
mysterijs diuinis illi a verbo Dei propositis. Pri-
mum: quia ratione hæc fidei mysteria intelligam,
nec enim illa comprehendere secundum quomo-
do ea credam, cum non intelligam? Ad primum
respondeo: optime dicit: quod illa nequeas intel-
ligere, cum ea minime comprehendas: sed ad se-
cundum dico: non bene iustis: quomodo credam
quod non inte ligot quia ut illa credas, non a te
petitur ut illa intelligas: quinimo idcirco a te
pescitur ut ea simpliciter credas, quia non potes
intelligere: Dices (ita D. Aug.) quomodo istud cre-
ditur? quomodo istud capitur? Ad hæc duo respondeo.

V.
Quomodo
capitur
V. Sacra-
mentum.

Quomodo capitur, recte dicit, quomodo creditur
non recte dicit: imo ideo bene creditur, quia non capi-
tur nam si caperetur, non opus erat ut crederetur,
quia videretur. Ideo e rectis quia non capis. Hoc tibi
notum, sit: quod si velis inter omnes Dei ad eius
gloriam electas annuerari: simplex obedientia
a te requiritur & integra Dei voci eiusque verbo
subiectio, quo tibi diuina sua proponit mysteria:
quod si velis illa perferuari & rationem inqui-
rere ut illa capias, magis quam parare obedi-
entiam ut illa credas: ab eorum numero exaceris
nec tibi regnum Dei celeste seruabitur. Quod
si in V. Eucharistia rationem exortas, nec intel-
lectum tuum Christo verbo subijctas: scias hoc
tibi non custodiri: quod si hoc modo cum illo e-
geris, tibi ad nihilum redigetur respectu intelle-
ctus tuarationi naturali renuntia, & lumen astu-
me supernaturale ac diuinum fidei hoc tibi pro-
ponen is, hoc etenim modo multam inde trahes
utilitatem.

VI.
Sicut fa-
ctum fuit
in Man-
na.

Nec hoc omitam omnino singulare in Man-
na, si figura huius SS. Sacramenti, proposito nostro
optime conueniens: quod expositum soli lique-
scibat instar cereæ, & in nihilum resoluatur: igit-
ur vero, sol dabatur & conseruabatur, & velut eius

calore coquebatur: rarum autem portentum: nam
cum mollia & blanda vehementiori calore asin-
ta citius resoluuntur & euanescent, & Manna non
a solis radios liquefere: multo magis, quantum
sapio liquefieri debuisset ad calorem ignis ipsi ap-
positum: quod autem hic fortius solidetur, ibi ve-
ro in nihilum euanescat: nihil aliud hic nobis
innuitur, quã quod SS. Sacramentis expositis ca-
lori ignis amoris diuini, & rationi supernaturali
fidei, solidum firmumque reddatur intellectus
nostro seu cognitioni: sic enim in illo presentis
agnoscimus Dei magnitudinem: propositum
radijs luminis naturalis, id est soli nostro intelle-
ctus, tibi inter manus euanescent: ut summam eius
nequeamus capere excellentiam & dignitatem:
est etenim mysterium thesauri Dei maxime,
& hoc solis suis refereat electis: illis numerum
qui simpliciter & sine vlla disputatione vocem
eius audiunt: nam sicut illis tantum thesaurum
gloriæ lux tradendum reseruauit, ita his solum
hoc custodit Sacramentum: obedientia quippe
& subiectio fidei nos eius magnitudine reddit dig-
nissimos. Ita me docuit Apst. quando conditi-
ones enarrans Ecclesiæ fidelium, quibus hoc ero-
gatur Sacramentum iustit: Est vox Dei, talis con-
ditionis, ut ad eius receptionem nostrum debe-
mus captiuare intellectum: Captiuantes intellectum
nostrum in obsequium Christi. Necesse est ut fide-
les huius Ecclesiæ congrue ad hoc disponantur,
recipientes & admittentes verbum Dei tali sub-
iectione & resignatione nostri intellectus, ut
velut illum captiuemus.

Quando quis in captiuitatem abripitur, duo illi
illi sunt: primum: pedibus illius fortiores imp-
ciantur compedes, ne iugiet, ne manibus elabo-
entur secundum: de tertia propria educitur exilio
ttram alienam, in qua non propriam sed omni-
no alienam audit linguã & diuersum plane s-
ma. Hæc duo confirmat David in Ioseph esse pe-
racha, dom a fratribus venditur Simeonis ut ser-
uus in captiuitatem redigeretur: In seruum
numdatus est Ioseph: primo namque illi pedes co-
stringuntur ferreis ut uelis: Humiliauerunt in
compedibus pedes eius, ubi notandum verbum
Iud. Humiliauerunt. Pedes prius soluti ac liberi ut
quocumque uellet proficisci posset, nunc deten-
ti sunt, humiliati, a biecti, & compedibus obe-
dientes. Secundo, de propria regione Chanaan
educationis, in Egyptum trahitur, ubi linguam
quam nunquam audierat, nouam & diuersam
a patrio idiomate addiscat: Ioseph tam uocatus in
terram Egypti, linguam quam non nouerat audi-
uit. Captiuandus est noster intellectus, & subij-
ciendus

ciendus verbo Christi in SS. Sacramento, si eius deside remus utilitatem: talia quippe sunt eius mysteria, vt ea capere luce naturali non possit: sed à voluntate capiendus & subiendus, vt firmiter credat, quod ex se nec videt, nec comprehendit. Vnde primo ferreus comparatur obedientia: vinculis ad Christ. verbum, quibus humilietur, subijciatur & coarctetur, vt libere discurrere, diuagari quo libuerit, non possit: sed in discursibus suis non vterius se protendat, quam secundum obedientiam & resignationem huic diuino testimonio. Quod si in cognitione terrestrium & inferiorum aliquando admodum lente procedat, & non nisi tarde tandem illi comprehendat, & mille adhuc erroribus involuta, quomodo tanti Sacramenti cognoscat altitudinem, quam nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec cor humanum potuit imaginari? Quid si quod Deus se in cibum commutat tradatque homini comedendum: quis vnquam tale quid cogitare? Difficile estimamus (ita Salomon) quae in terra sunt & quae in prospectu sunt, inuenimus cum labore: quae autem in caelis sunt, quis investigabit: Si parus sit caelestis si Deus ipse sub speciebus lateat Sacramentalibus: quomodo illum sub his intelligentes? Si vilia haec nostri hemisphaerij non nisi summo labore & maxima cognoscimus difficultates: qua ratione diuina capiemus & caelestia tanto illis superiora? Nicodemus vt erat in litteris apprimè verus & Princeps Synagoga, sibi persuadebat se posse mysteria Dei que Sacramenta intellegere, quocirca haec à Christo sibi postulat proponi: & ad primum ingressum, de Baptismo vt de prima porta disputationem, haeretatonicus: Quomodo possunt haec fieri? Quid ageret si de subtilissimis sermonem inferret sacramentalia, quale est hoc Altaris Sacramentum?

Intellectus noster audax est presumptuosus: & ille qui in rebus supernaturalibus ac diuinis praesumat habere se perspicacem, in eorum cognitione maxime hallucinatur. Quid remediij? Insuper huic intellectui compedes, eius restagna discutiam, subijce sapientiam, vt illum tanquam seruum humiliatum habetas & subiectum obedientiae testimonij Redemptoris, qui nec falli potest, nec fallere, cum sit primae veritatis testimonium: vt hoc depressus seruitute, non possit libere volare discursuum suorum naturalium remigio: nam per hoc huius SS. Sacramenti cognoscat clare veritatem. Secundò: de terra propria ad alienam abducatur, vbi nouum audiat & addiscat idioma: Linguam quam non nouerat audiuit. De mundi migret opinione, eius omittat idioma: cum enim mysterium sit caeleste, alia lingua utendum est

eagus multum diuersa. Lingua Sapientum huius mundi ea est, vt ad effectum cognitionem procedamus per inquisitionem causarum, & ad ratio oportet nem reuocemus: quo namque tempore ad hoc addicere non acceditur, nemo iure vocandus est sapiens. idioma. Porro in hoc SS. Sacramento necesse est desistere hoc idioma: nam ad eius intelligentiam, non utendum est ratione: hac etenim illud nequit comprehendere, sed sola fide & obedientia Verbo Dei: haec quippe est dispositio electorum Dei ad gloriam: nam cum SS. Sacramentum tantam habeat (vt praefati sumus) conformitatem: eadem requiritur preparatio, & obedientia verbo Christi nobis haec proponentis.

§. 19. Filij sunt Dei illegitimi, qui in hoc mirabili Sacramento intellectum suum Christi verbo non subijciunt.

HOc cettum & infallibile est filiorum Dei signum: prompta nimirum obedientia & simplex subiectio verbo Dei, quia sine disputatione aut oppositione credunt quicquid eis verbo suo proponit, de reali ac vera praesentia sua in hoc SS. Sacramento; & contra censeri non possunt vt veri filij Dei, sed alieni & spurij, qui ab his conditionibus desiciunt. Notum omnibus arbitror Iacob siggeminos illos Iacob & Esau populi praesignasse: nat electi Iacob & Gent. leui hunc praedestinati & electos, Esau autem ad gratiam Euangelij illum vero reiectum reprobata & ab illa reprobatum, atque in rebellionis suae ac tos. inobedientiae poenam declaratum vt filium Dei illegitimum. Hoc Deus matri Rebeccae praenati indicauit: *Duae gentes sunt in vtero tuo, & duo Gen. 25 23 populi ex ventre tuo diuidentur.* Verba haec ad. I. a. Rom. 9 congruenter expenduntur. Si à Deo requiramus quas uterque habiturus sit conditiones, respondet: populus praedestinatus, & vt filius verus obedientia praesulgebit voci suae adeo simpliciter, vt haec audita consistim sine replica, dubitatione & contentione sit acquieturus: *Populus quem non cognoui Ps. 17. 45. seruiuit mibi, in auisita auris obediuit mibi.* Supremam mihi praestitit obedientiam & verbo meo subiectionem, atque in hoc Deus maxime se Dominum ostendit, quod euidentissime in SS. Sacramento conspicimus.

II Condicio itaq; in vero filio requisita est obedientia & subiectio verbo Christi, omni postposita dubitatione & dubio in fide huius Sacramenti Populus autem reprobatus habitus vt filius spurij talis obedientis futurus erat, qui committere examinaret eius veritatem, & tunc multa moueret circa illa dubitationes, praedecellorum natura

